

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY VIII. GIRONA, X D'NOVEMBRE DE M.CM.XVII. NVM. LXXX

ELS QUE MOREN

En Joan Goula

II I DARRER

ÉIEM en l'article anterior que el mestre Goula, àdhuc de esser un genial director d'orquestra i concertador d'òpera, és acreedor de quelcom més important i transcendental:

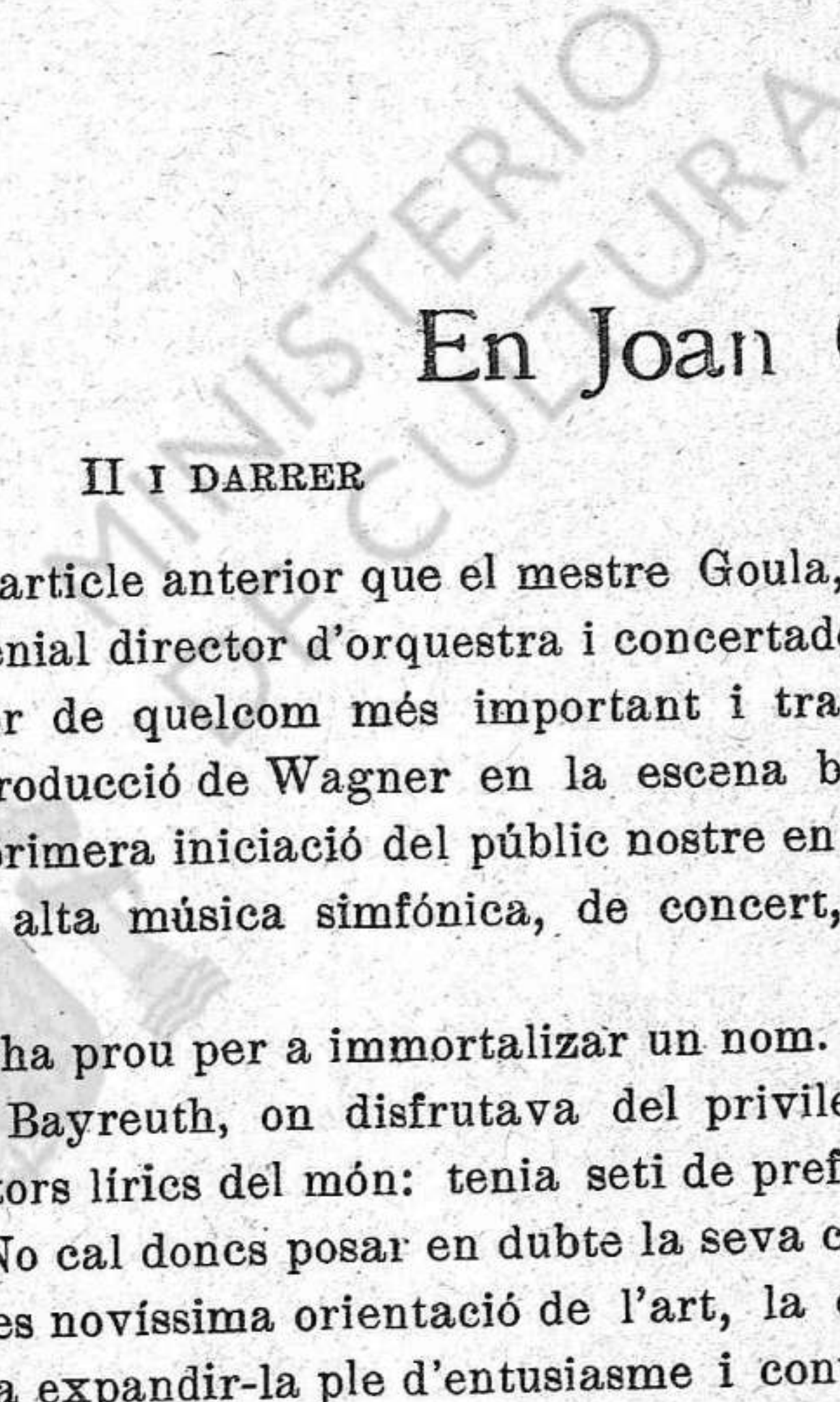
- 1.er La introducció de Wagner en la escena barcelonina.
- 2.^{on} Una primera iniciació del públic nostre en el coneixement de la alta música simfònica, de concert, clàssica i

moderna.

Amb aquests títuls n'hi ha prou per a immortalitzar un nom.

Havia estat el mestre a Bayreuth, on disfrutava del privilegi reservat solament als primers directors lírics del món: tenia seti de preferència i la alta estima del personal. No cal doncs posar en dubte la seva competència en aquesta difícil i aleshores novíssima orientació de l'art, la qual ell va assimilar-se ben aviat per a expandir-la ple d'entusiasme i convicció entre el seu devot públic del Liceu. I el seu públic respongué dignament, deixant-se conduir sense protesta pel viarany de lo desconegut envers la obra d'art del pervindre de Wagner.

Fóra interessant reconstruir el desenrotlle progressiu d'aquell passat musical barceloní que comprèn l'últim quart de la passada centúria. L'eminenta figura del mestre Goula se destacaria marcant una per una les fites

de la evolució del gust que aleshores s'inicià, acantonant paulatinament el vell repertori italià. I és que el seu esperit havia estat ben impregnat per les manifestacions primerenques de la gran reforma wagneriana. De còm ell va revelar les seves grans aptituds en aquest terren, ho demostra palesament la circumstancia especialíssima d'haver dirigit concert i òpera pels voltants dels anys 1866-1870 en les ciutats capdevanteres musicals alemanyes: Berlin, Stuttgart, Leipzig, Dresde, Breslau, Francfort, Hamburg i Munich. No es pod demanar una major beligerància en matèria d'art wagnerià, i consti així ben alt per aquells dels nostres que avui tenen el fat de considerar quelcom despectivament aquells temps musicals en que el nostre Goula, sense sospitar la transcendència de la seva missió, sentava els fonaments de la gesta wagneriana de que avui ens vanagloriem a Barcelona i a Catalunya.

Però cal enregistrar aci encara una altra fita gloriosa del mestre, segons explica N'Arteaga en la seva obra *Celebridades Musicales*: «En l'estiu de 1871 el nostre il·lustre compatriota —diu— va tenir la sort de dirigir els famosos concerts de Baden, i en la primavera de 1873 va dirigir a Hamburg el *Lo-hengrin* i els *Mestres Cantaires*. A l'any següent donava a conèixer al públic barceloní la òpera de Verdi, *Aida*, amb un èxit memorable que li valgué un dels més grans triomfs que enregistra la història del Liceu.»

Ara bé; en quant al temperament del mestre per a interpretar correctament l'istil wagnerià, tots els testimonis seriosos encara vivents dels que recorden la acció de la seva batuta estan d'acord en que aquella fogositat, aquell nervi vibrant de força i calor, aquell *meridionalisme* que tant caracteritzaren an En Goula a l'interpretar les fortes i anguloses expressivitats del genre meyerbià, se fonien en una sobrietat i quadratura esquisides quan tenia al davant una partitura wagneriana. Hi ha dret a creure que no podia procedir altrament un temperament tan dúctil a la varietat, tan il·lustrat, tan tècnic i coneixedor dels istils, que havia tingut el privilegi de nodrir-se de les pures fonts del wagnerisme, quan aquest encara s'estava incubant en la meteixa Meca de la reforma.

I finalment; no veuriem aquesta simpàtica figura brillar solament en el seti directiu de la gran òpera; afinant un xic la punteria ens adonariem de

que la seva potent xarpada arribà fins a sentar els fonaments d'aquest magne estatge de l'art barceloní representat per la gran fatlera que ve sentint el nostre públic per la alta música, la de concert.

Perquè és oportú ara constatar un fet històric: El punt de partida de la presenta florescència simfònica està enregistrat per unes sèries de grans concerts donats pel mestre Goula pels anys 1887 i 1888 (Quaresma) en el Gran Teatre del Liceu. Sentim no conservar els interessants programes de aquella data ja llunyana, mes recordem per haver-hi assistit els istils i genres capdals, els quals donaran al barceloní d'avui una idea de la seva importància i del bon instint del preuat fill de Sant Feliu, al tractar d'aclimatar ací la gran música simfònica. Els clàssics estaven representats per Beethoven (*Septimino*), Schuman (*Reverie*), Rameau (*Castor i Pollux*), etz. Els moderns per Wagner (*Fulla d'Album*), (*Trilogia, Entrada dels Déus, Lohengrin-Preludi*); Bizet (*L'Arlesiana*), Pierné (*Serenata*), Saint-Saëns (*Dança macabra, Marxa heròica*), Goldmark (*Ballables de la Reina de Saba*), Litolff (*Els Giron-dins, El darrer dia del terror*), etz.

Ja veu, doncs, el lector que per a començar a iniciar el nostre públic no anava pas malament el plorat mestre. I el nostre públic respongué aleshores a la seva excitació dignament, donant proporcions d'aconteixement artístic an aquells històrics i memorables concerts de Quaresma, els quals sigueren els immediats precursors de les no menys memorables sèries donades pocs anys després (1890-1892 si mal no recordem), en els teatres Líric i Principal per la anomenada *Societat Catalana de Concerts*, baix la direcció de l'eminent Nicolau.

La capacitat musical d'En Goula fou, como se veu, extraordinària. Dominava els diferents genres amb la meteixa fermesa amb que sabia conduir les masses instrumentals i vocals.

Altra qualitat notable seva fou l'encert amb què sabia pulir diamants rústecs vocals. Quants estels de primera magnitud deuen an ell la brillantor amb que fulguràren en la gran escena lírica! Es que, com ha dit el mestre Goberna, fou en aquest ram especial un fenòmen d'intuició, governat per una llarga experiència i un gran instint d'observació.

SALVADOR RAURICH

Carta oberta

Sr. Director de la Revista SCHERZANDO
Girona

Molt Sr. meu: Li estimaré donga cabuda, en el periòdic de sa digna direcció, de la següent carta, del que en quedarà molt agraït son afm.

B. MORATÓ MAYNOU.

Rnt. Sr. D. Josep M.ª Padró
Girona

Molt. Sr. meu: Acábo d'enterar-me del fallo musical dels Jocs Florals del Centre Moral Gironí i amb molta sorpresa veig que el Jurat no ha seguit les condicions que posaven en la convocatòria de dita festa.

Un servidor, En Benet Morató Maynou, que optava al premi I, declaro esser l'autor de la sardana «La nit de Nadal» i recordo molt bé, més, li puc ensenyar la convocatòria, i veurà com el premi diu que serà donat *a la millor sardana instrumentada per a Cobla* i aquest premi no l'han donat.

Jo no vull discutir el mèrit de la meva sardana, emperò crec que ting el deure de protestar perquè encar que no valgués res, si consideren que és millor que les demés, el premi li havien de concedir.

Jo estaria molt conforme si amb les notes de la convocatòria hi havessin posat que: *El Jurat té el dret de deixar deserts els premis*, mes això no consta en lloc.

I crega que no ho dic per les 50 PESSETES, doncs les tenia destinades a beneficència, ho dic per el nom del premi, perquè repeteixo, si és que s'han cregut que la meva sardana és la millor, aquest premi me l'han prè.

Desitjo de la amabilitat de V. me contesti sobre aquest particular a volta de correu, i si les satisfaccions que hem dóna no'm són prou convincents, prometo que la present carta anirà publicada, i a la primera convocatòria que surti dels primers Jocs Florals que siguin, hi haurà un crid d'aler-

ta, i aleshores no estranyaré que el meu estimat mestre N'Enric Morera escrigui cartes com la que va enviar al senyor Sobrequés i va publicar la revista SCHERZANDO d'aquesta localitat.

Esperant resposta de V., mani a son afm. s. s.

B. MORATÓ MAYNOU

Granollers 26-10-1917.

Correspondència

BARCELONA. La vella Associació musical estimulada per l'entusiasme dels seus socis i públic, a la continuació les festes musicals iniciades en l'anterior temporada, enguany és proposa refermar el seu crèdit amb una tanda de concerts interessantíssims que tindran alguns el caràcter de veres solemnitats.

L'Orquestra Simfònica de Barcelona que dirigeix l'eximi Mestre Joan Lamote de Grignon, entitat tant notable que arreu de les terres hispàniques ha deixat record grat del seu art sublim, en aquest curs, com en l'anterior en les Matinés Líriques Populars, ens donarà a conèixer les més grans obres de la música simfònica, igual estrangera com de la terra.

La part primordial dels seus concerts, la constituirà l'execució complerta de les Nou Simfonies de Beethoven. La novena, amb la cooperació de l'Orfeó Gracienc, ben conegut del nostre públic per la meritòria tasca cultural que desenrotlla d'un temps ençà sots la batuta del Mestre Balcells.

Faran més interessants aquestes sessions el concurs de celebrats artistes, de sobres aplaudits i estimats dels amants de la música.

En la Sala Mozart hi tindran lloc les sessions de Música da Camera, dedicades exclusivament als socis.

El Quartet de l'Associació Musical de Barcelona, format per notables concertistes, quals noms són garantia d'èxit farà sentir els mellors quartets clàssics i moderns, aquests darrers ja consagrats pels públics estrangers, donant cabuda també en els programes als autors espanyols.

L'aplaudit Trio Soler, amb la noble tasca de donar-nos a conèixer les obres més modernes per a Trio, cooperarà a l'èxit d'aquest curs preparant algunes primeres audicions verdaferament interessants.

I per fi, l'Orquestrina d'aquesta Associació que tant destrament dirigeix el mestre Joan B. Lambert, està treballant per a poguer, com en cursos anteriors, donar una mostra dels avenços que fan els novells artistes que la formen.

Abesada l'Associació Musical a oferir i donar més, és reserva encara l'anunci

d'altres elements amb els quals està en tracte per a presentar-los en el present curs, i que clourà una temporada de gros sacrifici per ella.

Es aixó un petit i lacònic esboç dels propòsits de l'antiga Associació, quina mirant en bé de la propagació de l'art, no solament fa pels seus socis, sinó que guaitant al poble li ofereix mitjà d'educar-se en un sentiment sà de música pura i seriosa.

TERRASSA. A Terrassa s'ha constituït un «Sindicat Musical» cooperant-hi tots els elements musicals inclòs els professors de piano.

Dita corporació ha sigut formada per la senzilla raó de fer-se complir els drets que els hi pertoquen moral i materialment i en l'actualitat està dit «sindicat», en lluita amb quasi totes les societats no «Casinos» i amb l'empresa del Teatre Retiro; no obstant tenen l'apoi dels Casinos i algunes societats i cines que regoneixen la utilitat de ses demandes.

S'espera una prompta solució, tota vegada que les demandes són justíssimes.

Noticiari

AVÍS D'ADMINISTRACIÓ. Amb el present número, posem al cobrament els rebuts de SCHERZANDO corresponents a l'actual semestre de primer de juliol a últim de desembre. Prenguin-ne nota nostres sotscriptors a l'objecte d'evitar retorns de rebuts que dificulten la bona marxa normal de la comptabilitat.

✻ La Banda Municipal de Mataró acertadament dirigida pel mestre Coll Agulló, ha donat un concert al Palau Episcopal en obsequi de nostre digníssim Prelat, executant l'interessant programa: «L'encantament del divendres Sant» de «Parsifal»; «La marxa fúnebre del crepuscle dels Déus» i la «Marxa de Tannhäuser», obtinguent totes elles una acurada interpretació. L'agrupació instrumental forma un conjunt molt estimable, notablement conduït per son mestre-director En Agustí Coll Agulló. Totes les obres executades al Palau foren ovacionades, i el mateix mestre que professors que integren la Banda, reberen felicitacions del nostre Prelat-músic, per cert molt merescudes.

✻ En la festa dels Jocs Florals del Consistori, obtingué el premi de SCHERZANDO, En Josep M.ª Soler, per la sardana «Roser».

✻ El colós violoncel·lista català En Pau Casals, ha fet calurosos elogis del concert de violoncel del mestre Morera, siguent tan gran l'admiració per la definitiva pàgina musical, que l'ha inclòs en el repertori d'obres a executar en sos pròxims

concerts a l'estranger, prometent, ademés, que en el primer concert que dongui a Barcelona, sentirà un goig immens en posar-lo al programa.

✧ Han visitat nostra Redacció els mestres Cassià Casademont, Borràs de Palau, Lambert, Sancho Marraco, Coll Agulló, Vehils, Morató i el guitarrista Pujol.

● El mestre Sancho Marraco, obtingué un senyalat triomf en la Festa de la Sardana celebrada enguany, siguent guanyador de dos premis i una menció honorífica per la sardana «Rosellas i violes»—flor natural—«La Devesa»—menció honorífica—i «Narcisa»—premi tema terç. Dites sardanes foren executades en el Teatre Principal per l'orquestra del mateix i dirigides per son autor, que amb tot i la molt deficiente execució, el públic les acullí amb entusiasme, per observar-s'hi un treball armònic de mà mestre, a l'ensem que no exemptes d'inspiració.

En la meteixa Festa, se'ns diu, obtingueren premi els mestres Fornells Sanmartí, Toldrà i un accèsit mossèn Padró.

✧ El director de la Societat de Concerts Dominicals de Londres En Enric Woods, ha instrumentat per a gran orquestra les «Dances» del mestre Granados, quines han sigut executades a Londres, obtinguent un sorollós èxit.

✧ SCHERZANDO no ha rebut cap invitació, com es mereixia, per tractar-se d'una festa musical, per a concorre al concert que'l notabilíssim «Orfeó Català» va donar en l'envelat de la Plaça del Marquès de Camps el dia 4 del corrent més, amb motiu de les passades fires i festes de Sant Narcís. Aital desconsideració ens relleva de parlar des d'aquestes planes de la labor meritíssima de l'entitat choral.

Sols podem dir que lamentem i censurem, fent-nos ressó del dir de significades persones amantes de l'art i el bon gust, que l'«Orfeó» hagués descendit a cantar en un lloc desprovist de la més remota condició acústica i artística, com era aquell envelat, per més que se l'hagués volgut bestir amb la paraula ampulosa de Velàrium, que sens dubte posà el mestre Millet per evitar el mal efecte que produí cantar en un infecte envelat.

● *Arte Musical* de Madrid, dubta que la nova empresa del Teatre Reial fassi res en pro de la música espanyola en la pròxima temporada que començarà a mitjans de Novembre. Es certament lamentable la poca consideració que els empresaris concedeixen als músics espanyols, que per cert són molts els que per la seva autoritat arreu regoneguda, mereixen els honors de que les seves obres figurin en els cartells dels primers teatres d'òpera.

Es precís fer campanya activa contra aquesta actuació injustificada, de quina n'és responsable la junta de govern, per no imposar a les empreses l'obligació de que la música espanyola tingués el lloc preeminent que merescudament li pertoca.

Bibliografia

Edició J. Fischer i germans de New York.

EDUARDO BOTTIGLIERO. *Missa fàcil en honorança de Sant Cir*. A una veu i acompanyament d'orgue, 1'80 francs. Veus separades, a 0'45 fr.

Aquesta Missa, quin àmbit de veu és conté entre el *do* grave i *mi* agut, és a propòsit per a que la canti un poble, una comunitat o una escolania nombrosa. La melodia és fluida i agradable; l'acompanyament és discret i distingit, on les parts de l'harmonia és mouen amb interès i fins amb ribets de modernisme en les modulacions tonals, com en el *Cum gloria judicare* del Credo, encar que en el *Et in spiritum* es concreti a donar una successió d'acords i empleï dissenys unissonals com en el *Patrem omnipotentem* i altres. En tot és d'una factura escaienta i agradable i propia del temple. La recomanem.

PERE A. YON. *Missa et Absolutio pro defunctis*. A tres veus i acompanyament d'orgue. Preu, 2'40 fr. Veus, 1'05.

Aquesta Missa de difunts va alternada amb el chor que porta el cant gregorià. La part propia o d'invenció del mestre Yon unes vegades se'ns presenta d'un artifici senzillíssim, altres més treballat; unes voltes l'acompanyament sosté el cant en fragments d'elevada inspiració, com en l'Ofertori; altres és més modest en ses aspiracions. Té fragments completament chorals, que donen contrast amb els de factura quasi recitativa com els del Gradual, *Tractus* i nombres 2, 8-14 de la *Sequentia*. El *Libera me* se'ns presenta un poc més dramàtic. Segueixen a la Missa les Absolucions *Ego sum* amb un *Benedictus* alternat a fabordó força escaient. El *Subvenite* i *In paradissum* són de factura ben senzilla que's poden cantar i es diuen a veus soles. La senzillesa els dóna major atractiu.

En lo referent a l'acompanyament a la part gregoriana del chor, si bé respectem a tothom que segueix una teoria que no és de nostra escola, amb tot no'ns sabem avenir a veure preterits els furs que corresponen a la melodia, no cuidant per res de la marxa rítmica de la mateixa i donant tota preferència als accents tòncics de la lletra. Els que no segueixen l'escola rítmica de Solesmes, quantes vegades carreguen l'acord en nota anacrúsica i deixen sense ell el verdader apoi rítmic! Els que tenim empapat el sentit rítmic de la melodia gregoriana ens trobem a cada punt decepcionats amb tal classe d'acompanyaments que ni donen frisança el sentir-los per ser antirítmics. En tot alabem al mestre Yon; però *quid dicam vobis laudo vos? In hoc non laudo*. Sols li respecto son criteri. L'harmonia, per altra part, de l'acompanyament, fins és rica.

Rué.

IMPREMTA

DALMAU CARLES, PLA I COMP.

GIRONA